

Urednička bilješka
Primljeno: 23. rujna 2019.
DOI: 10.20901/pm.56.2.08

Bilješka uredništva

U ovom broju, priložima Aleksandra Štulhofera, Ivana Rimca i Vuka Vukovića, te Danijele Dolenc i Daniele Širinić, završavamo polemičku raspravu o validnosti *teorije egalitarnog sindroma* Josipa Županova, kojoj je povod bio članak Danijele Dolenc: “Preispitivanja ‘egalitarnog sindroma’ Josipa Županova”, objavljen prije četiri i pol godine (5. ožujka 2015) u našem časopisu, u broju 4, god. 51. Taj je članak izazvao ozbiljnu i važnu raspravu u kojoj je – kroz 13 članaka objavljenih što u *Političkoj misli*, što u drugim časopisima i zbornicima – sudjelovalo ukupno devet uglednih politologa, pravnika, sociologa i ekonomista. Rasprava je izazvala veliku pozornost i u široj javnosti, u kojoj su se – nakon dužeg vremena – ponovno pojavile teme kao što su: jednakost, razvoj, socijalizam, tranzicija, pravednost i sl. Po karakteru je bila interdisciplinarna, kao što je bilo i djelo samog Josipa Županova (1923-2004), pravnika po diplomu, profesora na Ekonomskom i Fakultetu političkih znanosti, sociologa po najvećem dijelu svog znanstvenog opusa.

Uredništvo *Političke misli* zahvaljuje prije svega svojoj članici Danijeli Dolenc na članku koji je izazvao ovako veliku pozornost kolega. Nismo pogriješili kad smo ga, prije skoro pet godina, objavili, nakon što je bio odbijen u jednom drugom časopisu. Dapače! Zahvaljujemo i drugim sudionicima u raspravi, koja je u najvećem dijelu bila vrlo korektna i izrazito profesionalna. Drago nam je da smo povećali interes za samog profesora Županova i njegovo djelo, koje – kao što smo vidjeli u ovoj raspravi – ostaje relevantno svima koji žele razumjeti prošlost i sadašnjost hrvatskog (vjerojatno i drugih post-socijalističkih i post-jugoslavenskih) društ(a)va. Smatramo da su mnogi važni doprinosi naših prethodnika danas u velikoj mjeri neopravdano zaboravljeni, te da je najbolji način da se to promijeni upravo kritička i profesionalno utemeljena evaluacija njihova djela. Zahvalni smo i drugim sudionicima u ovoj raspravi jer su svojim člancima omogućili da ona postane jedna

od najznačajnijih u našim društvenim znanostima u zadnjih pet godina – a možda i najznačajnija. Povećali su interes za teme koje su od velikog interesa za *Političku misao*: za pitanja jednakosti, razloge neuspjeha ranijeg socijalizma, kao i poželjnog smjera razvoja društva u suvremenim okolnostima. Moglo bi se reći da su naše društvene znanosti (a prije svega politologija i sociologija) ovom raspravom bile sasvim uz bok široj diskusiji koju su u zadnjih nekoliko godina u globalnim društvenim znanostima pokrenuli doprinosi Thomasa Pikettya *Kapital u 21. stoljeću* (2013) i Branka Milanovića *Globalna nejednakost: novi pristupi u doba globalizacije* (2016). *Politička misao*, koja je u zadnjih pet-šest godina objavila petnaestak članaka o jednakosti/nejednakosti, tome je – planski i svjesno – dala svoj doprinos.

Razmjenom završnih reakcija obje strane u ovoj diskusiji, koju objavljujemo u ovom broju našega časopisa, završavamo ovu polemiku, ali ostajemo otvoreni za nove priloge o temama koje je ona otvorila.

Bibliografija radova objavljenih u polemici o Teoriji egalitarnog sindroma Josipa Županova

Danijela Dolenc i suradnice

Dolenc, Danijela. 2014. Preispitivanje “egalitarnog sindroma” Josipa Županova. *Politička misao*, 51 (4): 41-64.

Dolenc, Danijela. 2016. Nakon devijantne modernizacije, divlji kapitalizam? Genealogija teze i neke kritičke opaske, u: *Vrijednosti u hrvatskom društvu* (ur. Sekulić, Duško). Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo: 91-109.

Doolan, Karin. 2016. Kako je rasprava o Županovljevu radu istaknula podjele u (hrvatskoj) sociologiji? *Revija za sociologiju*, 46 (1): 61-70.

Levačić, Dora. 2016. Preispitivanje koncepta egalitarnog sindroma Josipa Županova. *Politička misao*, 53 (1): 164-168.

Dolenc, Danijela i Širinić, Daniela. 2018. Još uvijek teorijska fantazija: egalitarni sindrom Josipa Županova. *Politička misao*, 55 (3): 7-42.

Dolenc, Danijela i Širinić, Daniela. 2019. Odgovor autorica. *Politička misao*, 56 (2): 155.

Kritičari Danijele Dolenc i suradnica

Štulhofer, Aleksandar i Burić, Ivan. 2015. Je li egalitarni sindrom samo teorijska fantazija? Empirijski *homage* Josipu Županovu. *Politička misao*, 52 (3): 7-31.

Burić, Ivan i Štulhofer, Aleksandar. 2016. In search of the egalitarian syndrome: Cultural inertia in Croatia? *Financial Theory and Practice*, 40 (4): 361-382. Hrvatska verzija rada dostupna je na: <http://www.ijf.hr/upload/files/file/OP/43.pdf>.

Burić, Ivan. 2017. Teorijske refleksije o mogućim uzrocima inertnosti egalitarnog sindroma. *Revija za sociologiju*, 47 (3): 335-359.

- Rimac, Ivan, Burić, Ivan i Štulhofer, Aleksandar. 2017. Višerazinsko modeliranje egalitarnog sindroma i validacija kratke skale SEMA-5. *Politička misao*, 54 (3): 64-79.
- Vuković, Vuk, Štulhofer, Aleksandar i Burić, Ivan. 2017. Je li Županov imao pravo? Testiranje podrijetla i perzistencije egalitarnog sindroma. *Društvena istraživanja*, 26 (2): 207-225.
- Štulhofer, Aleksandar, Rimac, Ivan i Vuković, Vuk. 2019. Što je sve prošlo ispod radora – odgovor na polemički rad Doleneć i Širinić. *Politička misao*, 56 (2): 147-154.

Ostali članci

- Šonje, Velimir. 2016. Egalitarni sindrom: ekonomska perspektiva. *Politička misao*, 53 (1): 153-163.

Članci u novinama i na portalima koji su se bavili ovom polemikom (selekcija)

- Hina: "Sociolozi otkrili zbog čega Hrvatska zaostaje za zapadnim svijetom: patimo od egalitarnog sindroma", *Slobodna Dalmacija*, 3. travnja 2016.
- Borislav Škegro: "Zastrašujuće! Egalitarni sindrom glavni je uzrok stava da ovdje svi moramo biti jednaki u siromaštvu", *Večernji list*, 17. travnja 2016.
- Snježana Pavić: "Egalitarni sindrom sociologa Županova. Kako je jedna stara teorija postala vruća društvena tema", *Jutarnji list*, 17. travnja 2016.
- Željko Ivanković: "Zar smo oboljeli od ravnopravnosti?", *Globus*, 29. travnja 2016.
- Leonard Jurić: "Egalitarni ili liberalni sindrom", *Slobodni Filozofski*, 16. svibnja 2016.
- Danijela Doleneć (intervju): "Nismo implementirali krivu vrstu kapitalizma", *Novosti*, 28. svibnja 2016.
- Marko Grdešić: "Nejednakost na prevelikoj cijeni", *H-alter*, 18. kolovoza 2016.
- Danijela Doleneć: "Liberalna kritika socijalizma: devijantna modernizacija i tobožnja nespojivost jednakosti i slobode", *Radnička prava*, 8. listopada 2016.
- Silvana Perica: "Je li Josip Županov teorijom o egalitarnom sindromu pogodio uzroke hrvatskog pada?", *Večernji list*, 7. listopada 2016.
- Silvana Perica: "Hrvati žele vođu i padaju na koljena pred autoritetima", *Večernji list*, 12. listopada 2016.
- Velimir Šonje: "Egalitarni sindrom otkriven među Hrvatima: hoće li zbog toga propasti?", *Ekonomski Lab*, 14. travnja 2017.
- "Hrvatska i egalitarni sindrom", tema broja, *Glas Slavonije*, 19. kolovoza 2017.
- Danijela Doleneć: "Egalitarni sindrom samo je dio istine o zaostajanju Hrvatske", *SEEBiz*, 20. kolovoza 2017.
- Vuk Vuković: "Egalitarizam: postoji i u Skandinaviji, kome smeta kod nas?", *Express*, 3. veljače 2018.